

บทคัดย่อ

เรื่อง : แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำของกองบัญชาการกองทัพไทยในทศวรรษหน้า

โดย : นาวาอากาศเอกหญิง พิมพ์สิริ ทองพุ่ม

สาขาวิชา : การบริหารทั่วไป การบริหารจัดการองค์กรภาครัฐและเอกชน

อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย : พันเอก

(สิริพงศ์ พชรกนกกุล)

สิงหาคม ๒๕๖๓

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำของกองบัญชาการกองทัพไทยในทศวรรษหน้า” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) แบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณลักษณะผู้นำของ บก.ทท.ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำให้ทันสมัย รองรับการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และประเทศไทย ๔.๐ เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำของกองบัญชาการกองทัพไทยในทศวรรษหน้าให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์และรับราชการอยู่ใน บก.ทท. โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงได้แก่ผู้บริหารระดับสูง และระดับกลาง จำนวน ๕ คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย วิเคราะห์โครงสร้างและความตรงของเนื้อหา ความชัดเจนในการใช้ภาษาสื่อความหมาย วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยการสังเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Component Analysis) วิเคราะห์คุณสมบัติของส่วนประกอบของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญแต่ละคน แล้ว นำคุณสมบัติของส่วนประกอบของข้อมูลมาเปรียบเทียบ เพื่อหาลักษณะร่วมที่เหมือนและแตกต่างกัน สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาบรรยายให้เห็นถึงความหมายของข้อมูลเหล่านั้น รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาเปรียบเทียบกับผลการทบทวนวรรณกรรม และผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษามาแล้ว สรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ แล้วแยกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ทั้งนี้ผลการวิจัย พบว่า

ประเด็นศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของผู้นำทางทหารอันพึงประสงค์” ยังคงยึดถือคุณลักษณะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของกองทัพไทย ๑๕ ประการเป็นหัวใจหลัก ทั้งนี้จะต้องพิจารณาปรับใช้ตามสถานการณ์ และเสริมด้วยการเป็นคนเก่ง คนดี มีเป้าหมาย มุ่งมั่นในงาน มีพลังสร้างแรงบันดาลใจ ต้องเป็นผู้นำด้านจิตวิญญาณ

ประเด็นศึกษาเรื่อง “จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งไทย จนเกิดปรากฏการณ์ใหม่ๆ อย่างเช่น การทำงานที่บ้าน (Work From home) เกิดความปกติใหม่ (New Normal) จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของผู้นำทางทหารในทศวรรษหน้าหรือไม่ อย่างไร” ในทศวรรษหน้า คุณลักษณะของผู้นำทางทหารต้องมีการเปลี่ยนแปลง การเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำควรมีความสามารถในการปรับตัวมีการศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้นทั้งด้านการทหาร การรบแบบใหม่ เศรษฐกิจและสังคม เพื่อใช้กำหนดวิธีการวางกลยุทธ์ในการพัฒนากองทัพ โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มากขึ้น ใช้คนให้น้อยลง โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจที่ดีและแม่นยำจากฐานข้อมูลที่มีอยู่อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังเน้นเรื่องการปกครองคน

ประเด็นศึกษาเรื่อง “ทฤษฎีภาวะของผู้นำที่ใช้แล้วจะสามารถเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำในทศวรรษหน้า” บุคลิกภาพผู้นำจึงมีความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้นำ ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานประสบความสำเร็จและสามารถดูแลจัดการผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ควรมีพฤติกรรมและลักษณะของผู้นำตาม ทฤษฎีผู้นำเชิงคุณลักษณะ ทฤษฎีผู้นำเชิงพฤติกรรม ทฤษฎีผู้นำเชิงสถานการณ์ ทฤษฎีผู้นำเชิงความสามารถพิเศษ และทฤษฎีผู้นำเชิงปฏิรูป โดยผู้นำต้องเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมหรือนำภาวะผู้นำมาปฏิบัติอย่างเหมาะสมภายใต้ข้อจำกัดของสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อที่จะนำมาซึ่งการบรรลุเป้าหมายของหมู่คณะได้ตามต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำ ของ บก.ทท. ในทศวรรษหน้า ซึ่งหน่วยงานหลักที่มีบทบาทดำเนินการ คือ ส่วนบังคับบัญชา ส่วนเสนาธิการร่วม ส่วนกิจการพิเศษ ส่วนปฏิบัติการ และส่วนการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปพิจารณาในการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำที่เหมาะสมในยุคดิจิทัลของกองบัญชาการกองทัพไทย

คำสำคัญ : การเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำ กองทัพไทย ทศวรรษหน้า

ABSTRACT

Title : The guidelines for enhancing the leadership characteristics of the Royal Thai Armed Forces Headquarters in the next decade

By : Group Captain Pimsiri Thongpoom, WRTAF

Major Field : General administration Management of public and private organization

Research Advisor : Colonel

(Siriphong Patcharakanokkul)

August 2020

The research titled “The guideline for enhancing leadership characteristics of the Royal Thai Armed Forces in the next decade” is completed by means of the qualitative research method based on the documentary research and the in-depth interview. It is aimed at studying problems associated with the leadership characteristics of the Royal Thai Armed Forces from the past to the present day and completed by the studies of the concepts, theories related to enhancing characteristics of modern leaders in support of the 20-Year National Strategy and Thailand 4.0 plan to provide the guideline in building leadership characteristics of the Royal Thai Armed Forces in the next decade for the related organizations. Samples include five experts with experiences and serve in the Royal Thai Armed Forces specifically selected from the high and intermediate levels of executive personnel. Research tools are personal questionnaires, in-depth interview model made by the present researcher by reviewing literatures, examination of interview model qualities by the research advisor, analysis of structure and precision of contents, clarity in lingual communication, data analysis and processing by component analysis, and analysis of qualification of data components from each data provider. Thereafter, qualification of data components were compared to find common and different characteristics. The obtained data were also compared with the result of the literature review and the previous academic researches. These

processed contents were categorized in accordance with the framework of the research. Disclosure from this research is as follows:

Study issue titled “The preferable military leadership characteristics” is still based fundamentally on the fifteen preferable military leadership characteristics of the Thai military service forces. In this regard, these characteristics must be deliberately adapted in compliance with the situations and under the support of the being a person with proficiency, virtue, targets, determination, strength, motivation, and spiritual leadership.

Regarding study issue titled “Can contagion of COVID-19 widely impacting various countries worldwide including Thailand and thus resulting in the unprecedented phenomena such as working from home and subsequently new normal affect the changes of the military leadership characteristics in the next decade and how?”, the military leadership characteristics in the next decade must change, enhancement of the leadership characteristics should be adapted to gain more knowledge in military, non-traditional combats, economics and society for use in achieving the strategic planning methods in the development of service forces focusing on the increased implementation of technology and innovation and lesser use of manpower, especially, quickly utilizing information technology in the good and precise decision-making from the existing database. Apart from the abovementioned implementation, governance is also emphasized.

Study issue titled “The theory of leadership to be implemented to enhance leadership characteristics in the next decade” has revealed the importance of leadership personality with respect to the enhancement of the leadership characteristics that will, in turn, yield the success of the works and the proper supervision of subordinates. Preferable leadership characteristics should comply with behaviors and characteristics of leaders in accordance with characteristic leader theory, behavioral leadership theory, contingency leadership theory, charismatic theory, and transformational leadership theory. The leaders must choose to behave or adopt their leadership properly under constraints from suitable situations and environments in order to effectively reach the desired target of the organization.

Outcome of this research can be used as basic information in providing the guidelines to enhance the leadership characteristics of the Royal Thai Armed Forces

Headquarters in the next decade. Key organizations that will play a major role in the process including the command headquarters, joint chief of staff section, special affairs section, operational section, and educational section will be able to visualize the use of this research in enhancing the appropriate leadership characteristics in the digital era of the Royal Thai Armed Forces.

Keywords: enhancing leadership characteristics, Royal Thai Armed Forces, next decade